

Sygn. akt V U 604/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku R. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania R. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 27 kwietnia 2009 r. **znak** E- (...)

z dnia 09 maja 2016 r. **znak** (...)(...)(...)

I. **oddala odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 09 maja 2016 r. znak** (...)(...)(...),

II. **odrzuca odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 27 kwietnia 2009 r. znak** E- (...).

SSO Regina Stępień

Sygn. akt V U 604/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 kwietnia 2009 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawczyni R. W. przeliczenia podstawy wymiaru ostatnio przyjętej do obliczenia wysokości świadczenia oraz przeliczenia podstawy wymiaru w myśl art. 111 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. W uzasadnieniu Zakład podał, że przy ustalaniu podstawy wymiaru ostatnio przyjętej do obliczenia świadczenia wnioskodawczyni za cały okres pozostawania w stosunku pracy zostało udokumentowane wynagrodzenie stanowiące podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne lub emerytalne i rentowe. Tym samym – zdaniem organu rentowego – nie było podstaw do przeliczenia ostatnio przyjętej podstawy wymiaru świadczenia zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS z uwzględnieniem kwot minimalnego wynagrodzenia pracowników. Ponadto, nie było podstaw do przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia ubezpieczonej w myśl cyt. art. 111 ustawy emerytalnej, albowiem wskaźnik wysokości podstawy wymiaru obliczonej z uwzględnieniem wynagrodzeń uzyskanych w okresach wskazanych w pkt 1, 2 i 3 cyt. przepisu, w

tym kwot minimalnego wynagrodzenia pracowników za okresy zatrudnienia, za które nie zostały udokumentowane wynagrodzenia, jest niższy od ostatnio przyjętego do obliczenia tej podstawy.

Decyzją z dnia 9 maja 2016 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawczyni R. W. ponownego ustalenia wysokości emerytury. Organ rentowy podał, iż z akt emerytalnych wnioskodawczyni wynika, że ostatnio przyjęta podstawa wymiaru do obliczenia pobieranego przez wnioskodawczynię świadczenia została ustalona z 10 lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1980 r. do 31 grudnia 1989 r., a wskaźnik wynosi 90,39%. ZUS dokonał przeliczenia podstawy wymiaru z uwzględnieniem kwot minimalnego wynagrodzenia i ustalił, że wskaźnik z 10 kolejnych lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o ponowne przeliczenie emerytury, wynosi 0,50% (z okresu 1996 – 2015), a z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu – 67,59% (z okresu od 1961-1988). A zatem, aktualnie obowiązujący wskaźnik podstawy wymiaru wynoszący 90,39% jest dla wnioskodawczyni najkorzystniejszy. Wobec tego brak jest podstaw prawnych do zmiany wysokości świadczenia.

Odwołanie od obu wskazanych wyżej decyzji złożyła R. W., domagając się ich zmiany poprzez ponowne ustalenie wysokości jej świadczenia. Wskazała, że pracowała od 16 roku życia przez 30 lat (lata jej pracy są udokumentowane), ale jej emerytura nie jest adekwatna do lat pracy, jak również do otrzymywanego wynagrodzenia. Zarzuciła, że organ rentowy nie uwzględnił okresu jej pracy od 1872 r. do 1979 r. w (...) w L. i w (...) w L..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł:

- o odrzuceniu odwołania od decyzji z dnia 27 kwietnia 2009 r. z uwagi na jego wniesienie po upływie przepisane go terminu, na podstawie art. 477⁹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 477⁹ § 1 k.p.c.,
- o oddaleniu odwołania od decyzji z dnia 9 maja 2016 r., podtrzymując argumenty zawarte w uzasadnieniu tej decyzji.

Sąd ustalił:

R. W., ur. (...), jest uprawniona do emerytury przyznanej decyzją z dnia 23 marca 2000 r. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.: Dz.U. z 2015 r., poz.748 z późn. zm.), od dnia 1 marca 2000 r., tj. od miesiąca, w którym zgłosiła wniosek.

Przy ustalaniu wysokości emerytury ubezpieczonej ZUS uwzględnił jej zatrudnienie:

- od 21 marca 1957 r. do 25 maja 1958 r. w (...) Spółdzielni Pracy (...) w L.,
- od 5 sierpnia 1959 r. do 30 kwietnia 1963 r. w Wojewódzkiej Spółdzielni (...) w L.,
- od 1 maja 1963 r. do 30 listopada 1968 r. w Przedsiębiorstwie (...) w L.,
- od 28 listopada 1968 r. do 30 czerwca 1972 r. w Państwowym Przedsiębiorstwie (...) w L.,
- od 15 września 1972 r. do 10 lutego 1975 r. w Przedsiębiorstwie (...) w L.,
- od 10 lutego 1975 r. do 31 stycznia 1981 r. w Spółdzielni Kółek Rolniczych w L.,
- od 1 lutego 1981 r. do 28 lutego 1982 r. w Gminnej Spółdzielni (...) w L.,
- od 1 marca 1982 r. do 24 czerwca 1988 r. w Komitecie (...) (...) w L.,
- od 2 marca 1998 r. do 31 maja 1998 r. w Zespole (...) w L..

Z uwagi na fakt, że wnioskodawczyni do wniosku o emeryturę nie przedłożyła dowodów stwierdzających wysokość zarobku lub dochodu stanowiącego podstawę wymiaru emerytury, organ rentowy ustalił wysokość emerytury w wysokości najniższej.

W dniu 13 listopada 2002 r. ubezpieczona złożyła wniosek o przeliczenie emerytury, dołączając do niego dokumenty potwierdzające wysokość jej zarobków w latach 1975 – 1981, 1981 – 1982 i 1982 – 1988. Po przeliczeniu świadczenia decyzją z dnia 18 grudnia 2002 r. – emerytura wnioskodawczyni ustalona została z uwzględnieniem okresów składkowych w wymiarze 30 lat i 1 miesiąca oraz podstawy wymiaru ustalonej z 10 kolejnych lat kalendarzowych (tj. lat 1980 – 1989) wybranych z ostatnich 20 lat poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 90,39%.

W dniu 16 kwietnia 2009 r. R. W. złożyła wniosek o ponowne przeliczenie emerytury „zgodnie z nową ustawą z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 192, poz. 1180)”.

Decyzją z dnia 27 kwietnia 2009 r., zaskarżoną w niniejszej sprawie, organ rentowy odmówił wnioskodawczyni przeliczenia podstawy wymiaru ostatnio przyjętej do obliczenia wysokości świadczenia oraz przeliczenia podstawy wymiaru w myśl art. 111 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

W dniu 11 kwietnia 2016 r. R. W. złożyła kolejny wniosek o przeliczenie jej emerytury. Do wniosku nie przedłożyła żadnych nowych dokumentów.

Organ rentowy, po rozpatrzeniu ww. wniosku, na podstawie art. 111 ustawy o emeryturach i rentach z FUS decyzją z dnia 9 maja 2016 r. – również zaskarżoną w niniejszej sprawie – odmówił ponownego ustalenia wysokości emerytury ubezpieczonej, wskazując w uzasadnieniu, że wskaźnik podstawy wymiaru emerytury ustalony w decyzji przyznającej ubezpieczonej świadczenie wynoszący 90,39% jest dla wnioskodawczyni najkorzystniejszy również aktualnie, wobec czego nie ma podstaw prawnych do zmiany wysokości tego świadczenia.

Dowód: dokumenty z akt emerytalnych wnioskodawczyni

R. W. w okresie od 15 września 1972 r. do 10 lutego 1975 r. była zatrudniona w Przedsiębiorstwie (...) w L.. Zgodnie z umową o pracę z dnia 15 września 1972 r. wnioskodawczyni otrzymała wynagrodzenie w kwocie 2.200 zł.

Za okres pracy w ww. Przedsiębiorstwie od 15 września 1972 r. do 31 grudnia 1972 r. wnioskodawczyni uzyskała wynagrodzenie w łącznej wysokości 7.700 zł, za rok 1973 – w łącznej wysokości 26.400 zł, za rok 1974 – w łącznej wysokości 26.400 zł i za okres od 1 stycznia 1975 r. do 10 lutego 1975 r. – w łącznej wysokości 2.986 zł.

Z okresów zatrudnienia wnioskodawczyni: od 21 marca 1957 r. do 25 maja 1958 r., od 5 sierpnia 1959 r. do 30 kwietnia 1963 r., od 1 maja 1963 r. do 30 czerwca 1972 r. i od 2 marca 1998 r. do 31 maja 1998 r. nie zachowały się dokumenty źródłowe potwierdzające wysokość otrzymanego w tych okresach wynagrodzenia.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wnioskodawczyni ustalony z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu wynosi 85,37% i jest niższy od wwpw przyjętego do ustalenia świadczenia w wysokości aktualnie przysługującej wnioskodawczyni, tj. ustalonego z 10 kolejnych lat kalendarzowych (tj. z lat 1980 – 1989) wybranych z ostatnich 20 lat poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę, i wynoszącego 90,39%.

Dowód: dokumenty z akt osobowych wnioskodawczyni z okresu zatrudnienia w (...) w

L.

opinia biegłego sądowego z zakresu ubezpieczeń społecznych k. 26-29v

Sąd zważył:

Odwołanie nie jest zasadne.

W odwołaniu z dnia 24 maja 2016 r. R. W. kwestionowała dwie decyzje organu rentowego: decyzję z dnia 27 kwietnia 2009 r. oraz decyzję z dnia 9 maja 2016 r., w których ZUS odmówił ponownego przeliczenia i ponownego ustalenia podstawy wymiaru emerytury wnioskodawczyni. Argumenty podniesione przez skarżącą, domagającą się zmiany decyzji i przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia z uwzględnieniem także lat pracy 1972 – 1979, nie okazały się trafne.

Na wstępie rozważenia wymagało pierwsze z odwołań ubezpieczonej, a mianowicie odwołanie od decyzji z dnia 27 kwietnia 2009 r. Przepis art. 477⁹ § 1 k.p.c. stanowi bowiem, że odwołania od decyzji organów rentowych wnosi się na piśmie do organu, który wydał decyzję, lub do protokołu sporządzonego przez ten organ, w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji lub orzeczenia. Zgodnie zaś z § 3 tego przepisu, Sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się. W rozpoznawanej sprawie wnioskodawczyni decyzję z dnia 27 kwietnia 2009 r. otrzymała w dniu 4 maja 2009 r. (k. 52 akt ZUS), a wnosząc odwołanie od tej decyzji w dniu 25 maja 2016 r. uczyniła to ze znacznym przekroczeniem wskazanego wyżej terminu do jego wniesienia. W sprawie nie było przy tym żadnych podstaw (a ubezpieczona nie przedstawiła na to żadnych dowodów), aby uznać, że przekroczenie ww. terminu nie było nadmierne czy też że nastąpiło z przyczyn od niej niezależnych. Niewystarczające w tym zakresie było stwierdzenie wnioskodawczyni, że w tym czasie poważnie chorowała.

Mając na uwadze powyższe, w tym przede wszystkim fakt nadmiernego (bo 7-letniego) przekroczenia terminu do wniesienia odwołania, Sąd zastosował art. 477⁹ § 3 k.p.c. i odrzucił spóźnione odwołanie R. W. od decyzji ZUS z dnia 27 kwietnia 2009 r., o czym orzekł w pkt II wyroku.

Przechodząc do rozważań w zakresie odwołania wnioskodawczyni od decyzji z dnia 9 maja 2016 r., przypomnieć należy, że zgodnie z art. 111 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.jedn.: Dz.U. z 2015 r., poz. 748), wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
- 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,
- 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Jak wynika z powyższego, ponowne obliczenie wysokości emerytury może nastąpić od podstawy wymiaru liczonej w różnych -wymienionych wyżej- wariantach. Przesłanką niezmienną jest jednak zawsze, aby wskaźnik wysokości podstawy wymiaru był wyższy od poprzednio obliczonego. W rozpoznawanej sprawie decyzją z dnia 18 grudnia 2002 r. organ rentowy przeliczył emeryturę ubezpieczonej z uwzględnieniem –najkorzystniejszego w jego ocenie– wariantu, tj. od podstawy wymiaru ustalonej z 10 kolejnych lat kalendarzowych (tj. z lat 1980 – 1989) wybranych z ostatnich 20 lat poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę. Wówczas wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 90,39%. Wydając decyzję z dnia 9 maja 2016 r., ZUS uznał, iż ww. wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest najkorzystniejszy i w związku z tym nie ma podstaw –które wynikałyby z art. 111

ustawy emerytalnej – do ponownego ustalenia wysokości świadczenia ubezpieczonej. Powyższe stanowisko organu rentowego znalazło poparcie również w materiale dowodowym niniejszej sprawy. Sąd bowiem, w związku z zarzutami wnioskodawczyni, zasięgnął opinii biegłego sądowego z zakresu ubezpieczeń społecznych, który postępując zgodnie z zaleceniami Sądu, wyliczył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wnioskodawczyni z uwzględnieniem jej wynagrodzenia ustalonego na podstawie dokumentów znajdujących się w jej aktach osobowych z okresu zatrudnienia od 15 września 1972 r. do 10 lutego 1975 r.. Wskaźnik ten wyniósł 85,37% i nie dał podstaw do ponownego ustalenia wysokości świadczenia ubezpieczonej, ponieważ okazał się niższy od dotychczas ustalonego (90,39%). Istotne w sprawie jest, że i Sąd i biegły dysponowali jedynie dokumentami z okresu zatrudnienia wnioskodawczyni w Przedsiębiorstwie (...) w L. i dokumenty te –jako dokumenty źródłowe– posłużyły do ustalenia wysokości wynagrodzenia wymienionej za okres od 15 września 1972 r. do 10 lutego 1975 r. Innymi dokumentami, w szczególności z okresów zatrudnienia wnioskodawczyni: od 21 marca 1957 r. do 25 maja 1958 r., od 5 sierpnia 1959 r. do 30 kwietnia 1963 r., od 1 maja 1963 r. do 30 czerwca 1972 r. i od 2 marca 1998 r. do 31 maja 1998 r., Sąd nie dysponował. Zasadnie zatem i organ rentowy i biegły sądowy do wyliczeń przyjęli wynagrodzenie minimalne z tych okresów (co było zgodne z art. 15 ust. 2a ustawy emerytalnej). Z okresu zatrudnienia R. W. od 10 lutego 1975 r. do 31 stycznia 1981 r. w Spółdzielni Kółek Rolniczych w L. i od 1 lutego 1981 r. do 28 lutego 1982 r. w Gminnej Spółdzielni (...) w L. również nie zachowały się ani akta osobowe ani żadna dokumentacja płacowa (karty zarobkowe czy listy płac), poza dwoma drukami Rp-7 z dnia 13 listopada 2002 r. wystawionymi przez Spółdzielnię Usługowo-Handlową w L. i Gminną Spółdzielnię (...) w L. (k. 14 i 15 akt ZUS). Dokumenty te biegły sądowy uwzględnił przy wyliczaniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia wnioskodawczyni (k. 27v i 29 akt sprawy). Mimo to ich uwzględnienie, podobnie jak i uwzględnienie zarobków wnioskodawczyni z okresu pracy w (...) w L. od 15 września 1972 r. do 10 lutego 1975 r. wynikających z jej akt osobowych, nie spowodowało ustalenia wppw na poziomie wyższym niż dotychczas ustalony, tj. wyższym niż 90,39%. Niemożliwym przy tym było –wobec braku źródłowej dokumentacji płacowej z okresu pracy ubezpieczonej w ww. spółdzielniach w latach 1975-1982– ustalenie innych, a w szczególności wyższych niż wskazane w ww. drukach Rp-7 zarobków wnioskodawczyni. Dlatego też, mając powyższe na uwadze i opierając się na prawidłowych i rzetelnych wyliczeniach biegłego sądowego opiniującego w niniejszej sprawie, Sąd uznał, że w rozpoznawanej sprawie nie ma podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji. Uwzględnienie bowiem wszystkich wynikających z dostępnych dokumentów zarobków wnioskodawczyni z lat 1972 – 1982 oraz zarobków minimalnych z lat pracy, za które w ogóle brak było dokumentacji płacowej ubezpieczonej, nie pozwala na ustalenie wyższego wppw niż ustalony dotychczas. Wedle ustaleń sporządzonej w niniejszej sprawie opinii najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z uwzględnieniem wynagrodzeń R. W. ustalonych na podstawie akt osobowych za lata 1972 – 1975 wyniósł 85,37% i nie przekroczył ustalonego dotychczas wskaźnika 90,39% (wynikającego z decyzji z dnia 18 grudnia 2002 r.).

Analiza dowodów zgromadzonych w sprawie, w ocenie Sądu, pozwoliła na uznanie, że zaskarżona decyzja ZUS z dnia 9 maja 2016 r. była prawidłowa i zgodna z prawem. Argumenty podniesione przez ubezpieczoną zasadności tej decyzji nie zdołały podważyć. Dlatego odwołanie R. W. od ww. decyzji podlegało oddaleniu, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., co znalazło swój wyraz w pkt I wyroku.